BWI

Profieldeel 4

Design en decoratie

INKIJKEXEMPLAAR

Uitgeverij Vertoog
Zuidbaan 540
2841 MD Moordrecht
Tel : 0182-551900
E-mail: info@vertoog.nl
www.vertoog.nl

INKIJKEXEMPLAAR

Derde druk 2024
ISBN: 978-94-92717-76-4

© Uitgeverij Vertoog, Moordrecht

Auteur: Monique Vogel

Dit werk, en al zijn delen inbegrepen, is auteursrechtelijk beschermd. Ieder gebruik buiten de beperkte mogelijkheden die de auteurswet toelaat, is zonder toestemming van de uitgever ontoelaatbaar, illegaal en dus strafbaar.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Inhoudsopgave

Inleiding 6

1. Kleuren 10
1.1 Hoe ontstaat kleur? 11
1.2 Kleurenleer 14
1.3 Kleurcodering 22

2. Veilig werken 30
2.1 Persoonlijke beschermingsmiddelen 31
2.2 Pictogrammen 34
2.3 Etiketten 37
2.4 Gezondheid en welzijn 39
2.5 Blusmiddelen 41
2.6 Milieu 43
2.7 Etiketten en informatiebladen 44
2.8 Praktijkopdracht 1: Informatie zoeken over RUBBOL BL primer 49
2.9 Praktijkopdracht 2: Informatie zoeken over een muurverf met matte afwerking 51

3. Verfsysteem 52
3.1 Reinigen en ontvetten 53
3.2 Schuren 54
3.3 Afplakken 60
3.4 Schilderen 62
3.5 Grondlaag 67
3.6 Plamuren 69
3.7 Voorlakken en aflakken 71
3.8 Praktijkopdracht: tapeschilderijen 73

4. Decoratietechnieken 82
4.1 Vormen 83
4.2 Optische illusies 86
4.3 Compositievormen 88
4.4 Decoratieve technieken 92
4.5 Praktijkopdracht: Vier decoratieve technieken 100

INKIJKEXEMPLAAR

5. Sign **112**
5.1 Sign 113
5.2 Gereedschappen 121
5.3 Foliemateriaal verwerken voor een gladde ondergrond 124
5.4 Andere toepassingen met de snijplotter 127
5.5 Praktijkopdracht: Sign skyline 131

6. Interieur **142**
6.1 Soorten woonstijlen 143
6.2 Verlichting 153
6.3 Soorten licht 155
6.4 Praktijkopdracht 1: Moodboard 158
6.5 Praktijkopdracht 2: schilderen interieurstijl 159
6.6 Praktijkopdracht 3: Interieurelement ontwerpen en maken 160

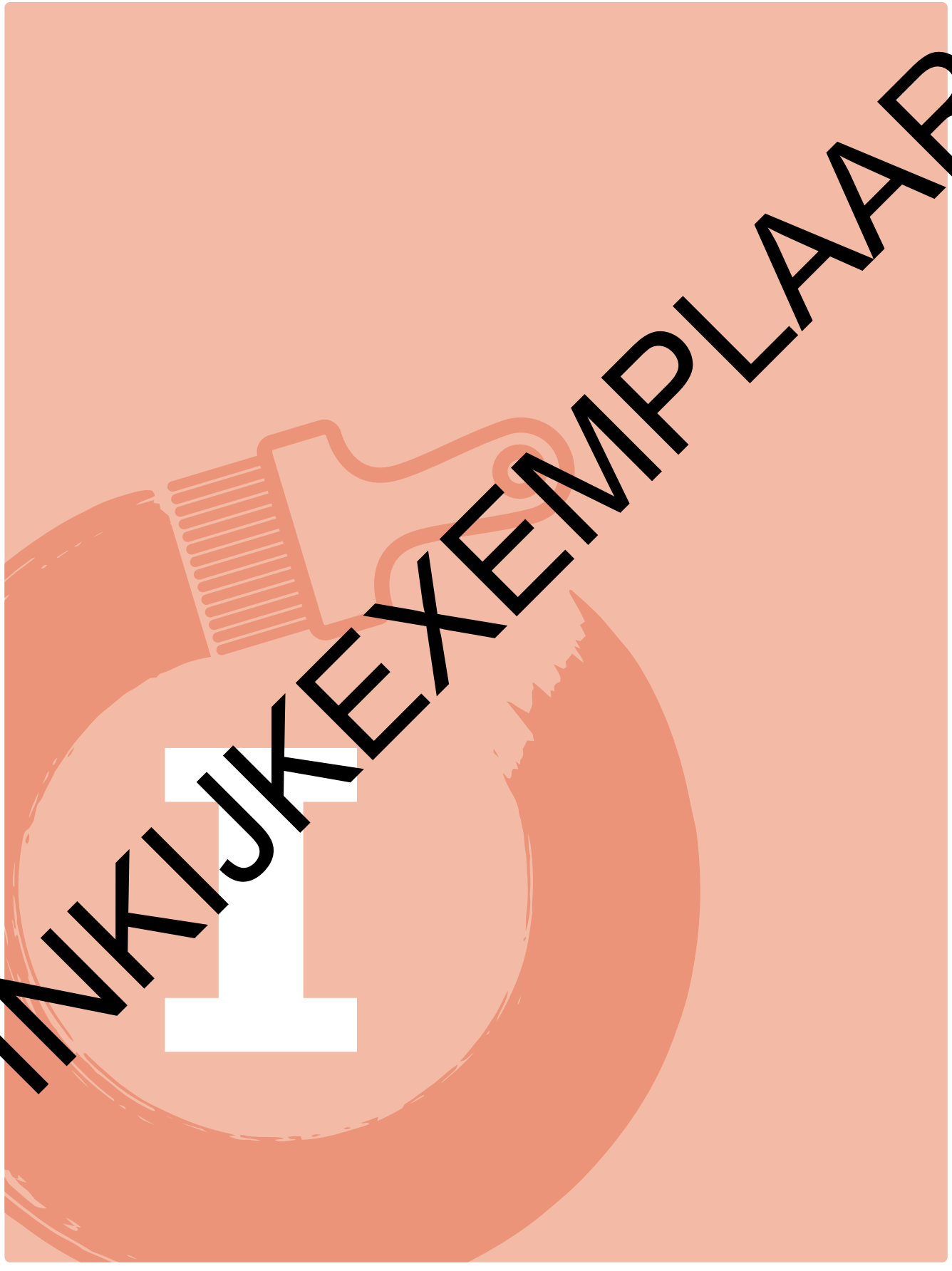
7. Hang- en sluitwerk **178**
7.1 Scharnieren 179
7.2 Raamsluitingen 181
7.3 Sloten 182
7.4 Inbraakbeveiliging 185
7.5 Overige sluitingen 185
7.6 Deuren 187
7.7 Praktijkopdracht: Laptoptafeltje 191

Bijlage **204**

INKIJKEXEMPLAAR

INKIJKEXEMPLAAR

Inleiding

INKIJKEXEMPLAAR

Je hebt gekozen voor het examenprogramma BWI. BWI staat voor 'Bouwen, wonen en interieur'. Het examenprogramma bestaat uit vier verplichte profieldelen:
1 Bouwproces en bouwvoorbereiding
2 Bouwen vanaf de fundering
3 Hout- en meubelverbindingen
4 Design en decoratie

Naast deze profieldelen volg je ook nog vier keuzedelen. Je hoort van je docent uit welke keuzedelen jij op school kunt kiezen.

Over dit boek

Dit boek hoort bij het verplichte profieldeel 'Design en decoratie'. In dit boek leer je veel over het inrichten van een huis. Dat lijkt misschien makkelijker dan het is. Bij het inrichten van een huis moet je aan veel aspecten denken. Wat zijn de wensen (van een klant)? Hoe gebruik je op een goede manier kleuren? Welke meubels en woonaccessoires passen bij elkaar. In een interieur kun je ook versieringen aanbrengen. Dat noem je decoreren. Je leert in dit boek decoreren, zoals penselen, bestickeren en tamponneren. Ook leer je hoe je een meubelstuk kunt opknappen en ontwerpen.

Indeling hoofdstukken

Ieder hoofdstuk behandelt een eigen onderwerp. In het hoofdstuk begin je met de bijbehorende theorie. Deze theorie moet je beheersen om de uiteindelijke praktijkopdracht goed te kunnen maken. De theorie wordt getoetst met theorievragen. Aan het einde van ieder hoofdstuk vind je de praktijkopdracht en reflectieformulier. Je maakt bij iedere praktijkopdracht een aantal theorievragen, een gereedschapslijst en een materiaalstaat. De werkvolgorde van de praktijkopdrachten wordt in eenvoudige stappen met veel tekeningen en afbeeldingen uitgelegd.

INKIJKEXEMPLAAR

In bijna ieder hoofdstuk van dit boek maak je aan de hand van een werktekening een werkstuk. Bij de werktekening staat een QR-code voor de gratis Fectar-app. Wanneer je deze QR-code met de Fectar-app scant, zie je het werkstuk in 3D dat je gaat maken. Je kunt het 3D-ontwerp op een tafel plaatsen en er omheen lopen. Door op het 3D-model te klikken, zie je uit welke houtverbindingen het werkstuk bestaat. De Fectar-app download je op jouw mobiele telefoon of tablet via de App Store of Google Play Store.

INKIJKEXEMPLAAR

Oefentoetsen en eindtoetsen

Ben je klaar met een hoofdstuk? Dan is er de mogelijkheid om via een digitale leeromgeving de oefentoets van het hoofdstuk te maken. Het boek wordt afgesloten met een eindtoets. Overleg met je docent of jij de mogelijkheid hebt om de toetsen in een digitale leeromgeving te maken.

Veel plezier!

INKIJKEXEMPLAAR

Kleuren

In dit hoofdstuk leer je ...

- Wat kleur is
- Wat kleurmengsystemen zijn
- Alle kleurkenmerken
- Wat contrasten zijn
- De verschillende kleursystemen

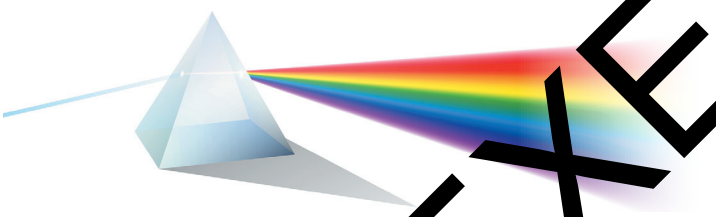
INKIJKEXEMPLAAR

Overal om je heen zie je kleuren. De ene kleur valt meer op dan de andere kleur. Van geel word je vrolijk en van zwart word je meer somber. Kleur roept gevoelens (een emotie) bij je op en speelt daarom een belangrijke rol in ons leven. Het geeft dus een boodschap af. In dit hoofdstuk ga je meer leren over kleuren.

1.1 Hoe ontstaat kleur?

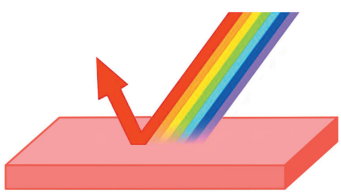

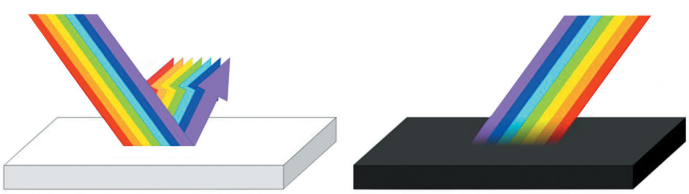
Zonlicht ziet eruit als een wit licht, maar eigenlijk bestaat zonlicht uit alle kleuren van de regenboog. De bekende wetenschapper Isaac Newton heeft dit ooit ontdekt. Doordat hij zonlicht door een *prisma* heen liet schijnen op een witte muur, ontdekte hij dat het licht uit zeven verschillende kleuren bestond: rood, oranje, geel, groen, blauw, indigo en violet. Het zonlicht werd door de prisma gebogen, waardoor de verschillende kleuren tevoorschijn kwamen.

Dit noem je het breken van het licht. Deze kleuren staan altijd in dezelfde volgorde. Dit komt doordat de verschillende kleuren steeds op dezelfde manier worden gebroken. Iedere kleur heeft zijn eigen *brekingshoek*. Rood wordt het minst gebroken en violet het sterkst. Dit laatste noem je het reflecterende vermogen van de kleur.

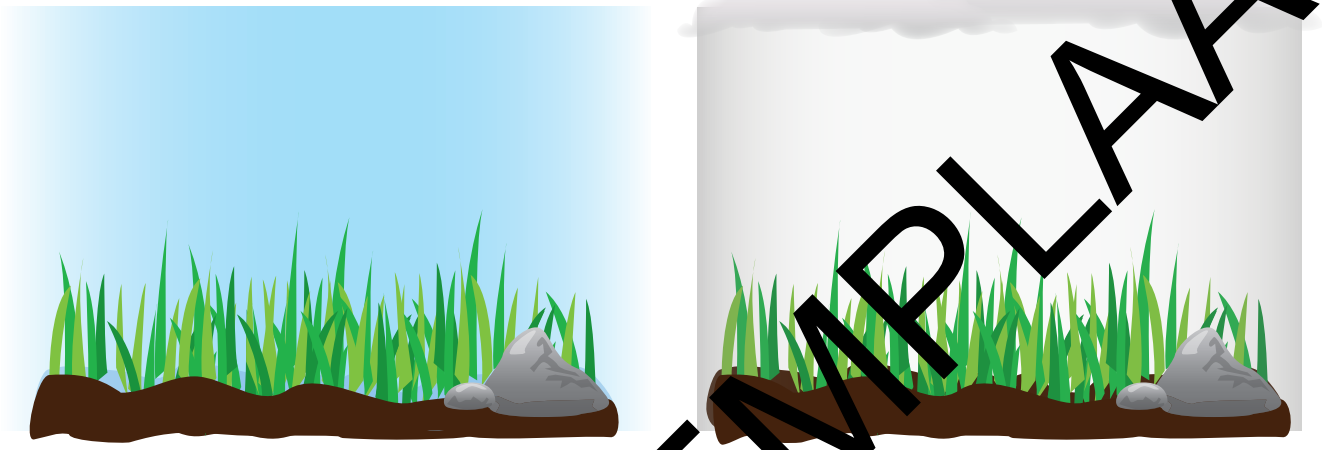
Deze zeven kleuren die wij kunnen zien, noem je het *spectrum*. Als licht op een voorwerp valt, wordt alleen de kleur van dat voorwerp weerkaatst naar je ogen. Hierdoor zie je alleen de kleur van het voorwerp en niet de andere kleuren. De andere kleuren worden door het voorwerp opgenomen. Dit noem je *absorberen*. Je kunt kleuren alleen zien als er licht is. Zonder licht is alles zwart. De kleuren zwart en wit zijn eigenlijk geen echte kleuren. Een wit voorwerp weerkaatst al het licht dat op het voorwerp valt. Hierdoor zie je een witte kleur. Een zwart voorwerp absorbeert alle kleuren en weerkaatst geen kleuren, waardoor je geen kleuren ziet.

INKIJKEXEMPLAAR

Licht heeft een grote invloed op kleuren die je ziet. Groen gras ziet er mooier uit op een zonnige zomerdag dan op een bewolkte herfstdag. Op een bewolkte dag wordt het zonlicht anders weerkaatst. Hierdoor zie je kleuren anders. Ook lampen zoals TL-lampen kunnen ervoor zorgen dat je kleuren anders ziet. Kleuren worden dus beïnvloed door licht. Elk soort licht heeft invloed op de kleur die je ziet. Dit noem je de *kleurtemperatuur*.

Ook de kleur van de omgeving heeft invloed op kleuren die je ziet. Bij de slager zie je vaak groene blaadjes tussen het vlees liggen. Hierdoor lijkt het vlees mooier van kleur. Door een felgekleurde sticker op een sinaasappel lijkt de sinaasappel ook meer gekleurd.

INKIJKEXEMPLAAR

De textuur van het oppervlak kan er ook voor zorgen dat je kleuren anders ziet. Dit wordt de *kleurbeleving* genoemd. *Textuur* is de samenstelling van een oppervlak, zoals een vel papier of een houten plank. De textuur bepaalt hoe het licht wordt weerkaatst en hoe je het licht dus ziet.

Vragen

Lees eerst de tekst goed door. Maak daarna de vragen.

1	Uit welke kleuren bestaat wit licht?
2	Hoe komt het dat je met een prisma de verschillende kleuren in wit licht ziet? Hoe noem je dit?
3	Leg uit waarom een regenboog altijd dezelfde volgorde van kleuren heeft.
4	Welke kleur wordt het minst gebroken en welke het sterkst? Minst: _____ Sterkst: _____
5	Hoe noem je de kleuren die je als mens kunt zien?

INKIJKEXEMPLAAR

6	Je kijkt naar een groene appel. Hoe komt het dat je alleen de kleur groen ziet? Leg uit.
7	Je kijkt naar een witte muur. Hoe komt het dat je de kleur wit ziet? Leg uit.
8	Op een bewolkte dag zie je kleuren anders. Leg uit hoe dit komt.
9	De textuur van een oppervlak bepaalt hoe het licht wordt weerkaatst. Hoe noem je dit?

1.2 Kleurenleer

Er zijn verschillen de kleurmengsystemen die gebruikt worden. Zo heb je een systeem voor verf, print en drukwerk en beeldschermtechnieken. Welke drie kleuren de *primaire kleuren* van een kleurmengsysteem zijn, hangt dus af van waarvoor je het gebruikt. Primaire kleuren zijn kleuren die je niet kunt krijgen door te mengen.

Schilderkunst = Rood, Geel en Blauw
Print- en drukwerk = Magenta, Geel en Cyaan
Beeldschermtechnieken = Rood, Blauw en Groen

Het mengen van kleur kan op twee manieren gebeuren: *Subtractief mengen* (mengen met gekleurde stoffen) en *additief mengen* (mengen met gekleurd licht). Door primaire kleuren te mengen, krijg je *secundaire kleuren*. Als je secundaire kleuren mengt of een primaire kleur mengt met een secundaire kleur, krijg je weer *tertiaire kleuren*.

INKIJKEXEMPLAAR

	Schilderkunst	Print- en drukwerk	Licht en TV
Primaire kleuren	Rood	Cyaan	Blauw
	Geel	Geel	Rood
	Blauw	Magenta	Groen
Secundaire kleuren	Paars	Groen	Cyaan
	Groen	Rood	Geel
	Oranje	Blauw	Magenta
Tertiaire kleuren	Geelgroen	Paars	Wit
	Roodpaars	Oranje	
	Blauwgroen	Geelgroen	
	oranjegeel	Blauwgroen	

INKIJKEXEMPLAAR

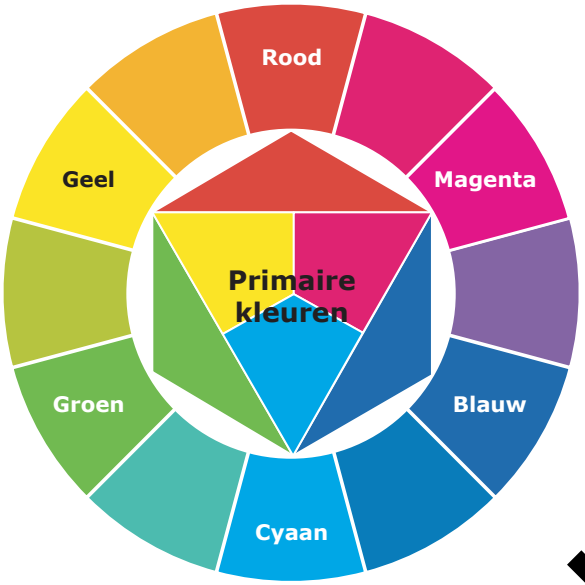
CMYK-kleurmengsysteem

CMYK is een systeem dat werkt met vier basiskleuren en veel wordt gebruikt in drukkerijen. Er wordt bij dit kleursysteem geen wit gebruikt, maar wel zwart. Zwart heb je nodig omdat je met dit systeem geen echt zwart kan verkrijgen, alleen een donkerbruine kleur. De letters staan voor de kleuren die gebruikt worden in dit mengsysteem.

C = Cyaan
M = Magenta
Y = Yellow (Geel)
K = key (zwart)

Zwart wordt ook wel Key (sleutel) genoemd omdat dit de belangrijkste kleur is in het printproces. Dit is omdat zwart veel wordt gebruikt voor contrast en vele grijstinten.

Vragen

Lees eerst de tekst goed door. Maak daarna de vragen.

10	Hoe noem je het als je stoffen mengt?
11	Leg uit wat additief mengen is.
12	Wat zijn primaire kleuren?
13	Noem de drie primaire kleuren voor print- en drukwerk.
14	Waarom heb je bij het CMYK-systeem zwart nodig? Leg uit.

INKIJKEXEMPLAAR

Praktijkopdracht 1.1: Kleuren mengen
In deze opdracht ga je zelf kleuren mengen volgens het CMYK-systeem. Het systeem wordt vaak uitgebeeld in drie cirkels die aan de buitenzijde de primaire kleuren bevatten, met de overlappende delen ingevuld met secundaire kleuren. In het midden komen de drie primaire kleuren samen. Zoals je hebt geleerd, is in dit systeem zwart niet te mengen en zal er een donkerbruine kleur ontstaan.

Maak de praktijkopdracht achterin dit boek.

INKIJKEXEMPLAAR

Kleurkenmerken

Bij het herkennen van kleurkenmerken gaat het om de kleur, de helderheid van de kleur of de verzadiging van de kleur. Als je praat over een kleur, noem je dat de kleurtoon. Deze kun je lichter of donkerder maken met behulp van wit of zwart. Dit noem je de *lichtintensiteit* (= helderheid) van de kleur. Er ontstaat dan een *kleurverloop*.

Een *verzadigde kleur* is niet gemengd met wit of zwart. Het is een maat voor de zuiverheid van de kleur. Kleuren met een hoge verzadiging noem je ook wel fel, helder of diep van kleur. Kleuren met een lage verzadiging noem je flets of grauw.

Er zitten geen andere sporen van kleuren in verzadigde kleuren. Dit wordt ook wel monochroom genoemd (mono = één of alleen). De verzadiging is hier 100%. Zwart-wit beeld heeft een verzadiging van 0%.

Onverzadigde kleuren zijn wel gemengd met wit of zwart. Deze kleuren weerkaatsen minder licht en zijn daardoor minder fel. De kleurkracht neemt dus af bij onverzadigde kleuren. Pasteltinten zijn onverzadigde kleuren.

Vragen

Lees eerst de tekst goed door. Maak daarna de vragen.

15	Als we praten over kleur, noem je dat de …
16	Leg uit wat kleurintensiteit is.
17	Waarmee is een verzadigde kleur niet gemengd?
18	Hoeveel verzadiging (procent) heeft een zwart-wit beeld?
19	Wat neemt af bij onverzadigde kleuren?

Praktijkopdracht 1.2: Kleurverloop

Je gaat in deze opdracht vier keer een kleurverloop maken. Je begint links met de primaire of secundaire kleur die aangegeven wordt. Bij elke stap naar rechts meng je de kleur van het vorige vakje met een klein beetje wit of zwart. Zo creëer je een kleurverloop van de kleur.

Maak de praktijkopdracht achterin dit boek.

INKIJKEXEMPLAAR

Kleurcontrasten

Als je twee kleuren naast elkaar gebruikt, ontstaat er een *kleurcontrast*. Contrast betekent een verschil. Hierin kunnen de kleuren elkaar versterken of juist verzwakken. Er zijn verschillende soorten kleurcontrasten.

Licht-donkercontrast

Bij een *licht-donkercontrast* wordt er een lichte kleur naast een donkere kleur gezet. Door een donkere kleur tegenover een lichte kleur te zetten, valt de lichte kleur het meeste op. Deze lijkt dan naar voren te komen.

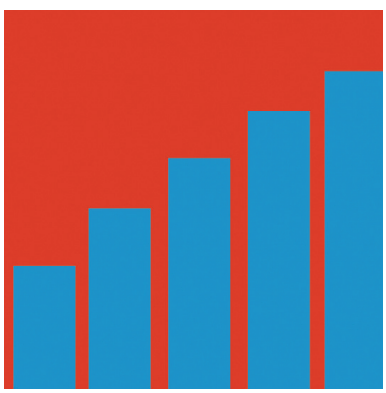
Kleur-kleurcontrast

Een *kleur-kleurcontrast* ontstaat door kleuren met een grote zuiverheid (bonte kleuren) tegen elkaar aan te zetten. Hierdoor ontstaat een knallende compositie.

Warm-koudcontrast

Bij een *warm-koudcontrast* zet je een warme kleur tegenover een koude kleur. Kleuren hebben invloed op jouw gevoel. Zo laat de kleur geel je snel denken aan de zon en doet blauw je denken aan ijs en water.

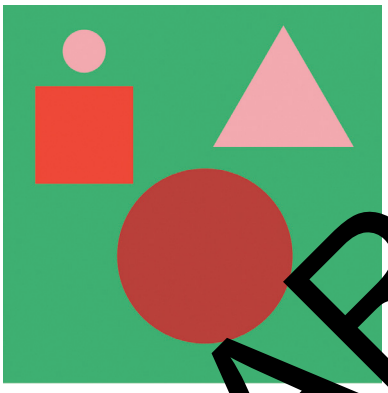

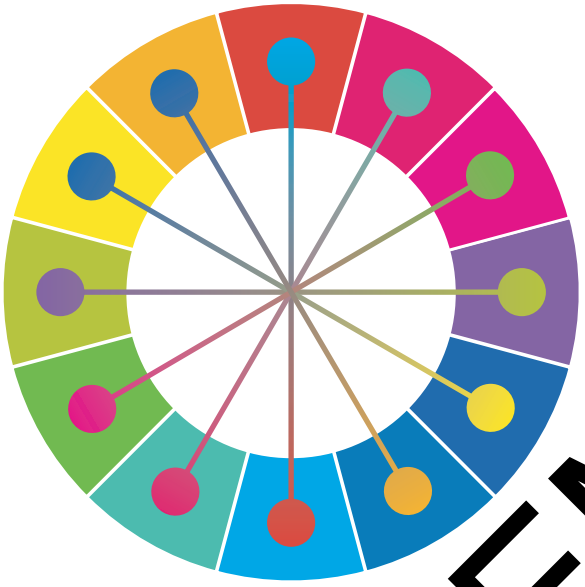

INKIJKEXEMPLAAR

Complementair kleurcontrast

Een *complementair kleurcontrast* ontstaat als je kleuren die elkaar versterken gebruikt in één afbeelding. Complementaire kleuren staan tegenover elkaar in de kleurencirkel. Oranje wordt naast blauw nog feller oranje.

INKIJKEXEMPLAAR

Kwaliteitscontrast

Bij een *kwaliteitscontrast* staan een zuivere/verzadigde en onzuivere/onverzadigde kleurtoon naast elkaar. Bij een kwaliteitscontrast gaat het om de zuiverheid van de kleur. Een doffe kleur staat tegenover een felle kleur. Rood kan heel fel zijn, maar ook heel dof. Dit hangt af van de hoeveelheid wit of zwart die aan de kleur is toegevoegd.

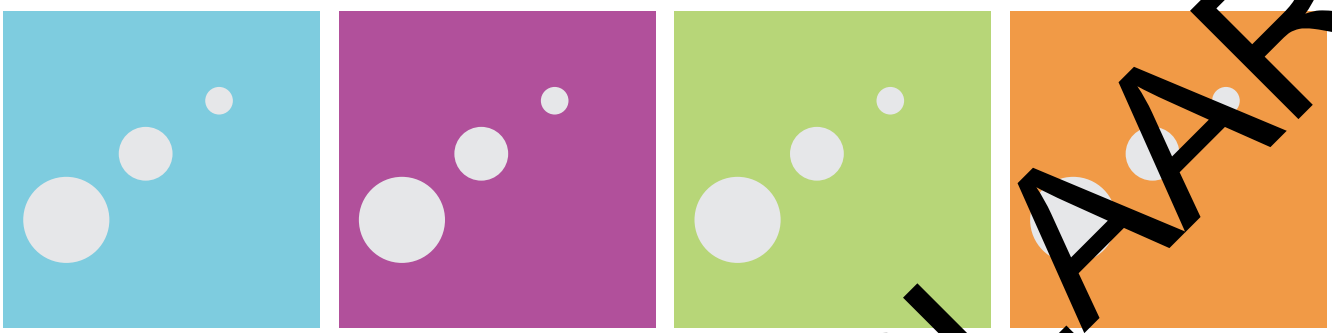
Kwantiteitscontrast

Bij een *kwaliteitscontrast* ontstaat er een sterk en spannend contrastverschil door kleuren in verschillende hoeveelheden te gebruiken. Bijvoorbeeld drie kleine, groene vlakjes in een groot, geel vlak.

Simultaan kleurcontrast

De kleuren bij een *simultaan kleurcontrast* worden zo beïnvloed door een andere kleur dat je het als een andere kleur gaat zien. De grijze cirkels zijn allemaal dezelfde kleur, maar door de achtergrondkleur ga je ze als andere grijstinten zien en niet meer als dezelfde kleur.

Vragen

Lees eerst de tekst goed door. Maak daarna de vragen.

20	Wat doen kleuren in een kleurcontrast?
21	Welke zeven kleurcontrasten zijn er? 1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____ 7. _____

INKIJKEXEMPLAAR

22	Noem drie warme kleuren en drie koude kleuren.

Warme kleuren	Koude kleuren
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____

23	Wat is een complementair contrast?
24	Leg uit wat simultaan contrast is.

Praktijkopdracht 1.3: Kleurcontrasten

In deze opdracht ga je in tijdschriften op zoek de verschillende kleurcontrasten. Knip de afbeeldingen netjes uit en plak deze op je werkblad. Leg naast de afbeeldingen uit hoe dit contrast te zien is.

Maak de praktijkopdracht achterin dit boek.

1.3 Kleurcodering

Kleurcoderingen zetten kleuren om in een bepaalde code. Dat noem je ook wel een *kleursysteem*. De kleurcode geeft de kleur en de toon van de kleur aan. Deze *kleurcodes* kun je vaak terugvinden op een kleurenwaaier of achter op een kleurtoonkaartje (zoals bij de bouwmarkten). Kleurcodes gebruik je om een bepaalde kleur te laten mengen met een verfmengmachines of in een computerprogramma aan te geven welke exacte kleur iets moet worden (bijvoorbeeld de kleuren van een logo).

INKIJKEXEMPLAAR

Er zijn verschillende kleursystemen die hier verder worden uitgelegd.

RAL classic kleursysteem

RAL-kleursysteem is een nummeringsysteem dat veel gebruikt wordt in de industrie en oorspronkelijk uit de autolakken komt. Er zijn maar liefst 210 verschillende kleuren in dit systeem en iedere kleur wordt aangegeven met een 4-cijferig nummer. Het eerste cijfer geeft de kleurtint aan en de laatste 3 cijfers geven een kleurtoon aan.

- 1 = geel
- 2 = oranje
- 3 = rood
- 4 = violet
- 5 = blauw
- 6 = groen
- 7 = grijs
- 8 = bruin
- 9 = wit/zwart

Het voordeel van het RAL-systeem is dat elk kleurnummer uniek is met zijn eigen naam. Zo zijn er in Nederland ook landelijke afspraken gemaakt over welke RAL-kleur een object moet zijn. Neem bijvoorbeeld een brandweerwagen, die is RAL3000. Nooduitgangborden zijn RAL6002. Naast het nummer staat er ook een naam bij en om het internationaal te maken, worden deze kleurnamen in zes talen vertaald en vermeld bij het kleurnummer.

RAL 1012
Zitronengelb / Lemon Yellow / Jaune citron / Amarillo limón / Giallo limone / citroengeel

INKIJKEXEMPLAAR

Het RAL-systeem heeft ook zijn nadelen. Het is een verzameling van losse kleuren die wel een soort van indeling heeft, maar geen goede rangschikking of logische opbouw. Aan het kleurnummer kun je alleen zien uit welke kleurtint het bestaat, maar niet wat de helderheid of verzadiging is van die kleur. Zo kunnen volgnummers een heel andere ondertoon hebben en is het niet gemakkelijk of bijna onmogelijk om een andere tint te vinden zonder dat je een kleurenwaaier gebruikt.

Grijstinten

ACC-kleursysteem

Dit kleursysteem wordt voornamelijk gebruikt door verffabrikant Sikkens. In dit systeem worden drie kleurbegrippen beschreven:

1. Kleurtoon
2. Verzadiging
3. Helderheid

De code bestaat dit een letter met daarna vijf cijfers, bijvoorbeeld F6.70.70. Het *ACC-systeem* bestaat uit 24 letters, onderverdeeld in vijf groepen.

- A t/m = rood/oranje
- E en G = geel
- H tot P = groen
- Q tot U = blauw
- V tot Z = violet

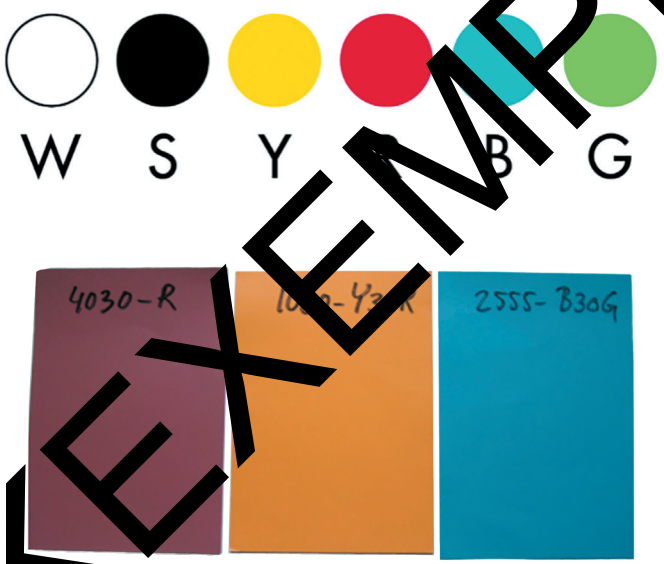
INKIJKEXEMPLAAR

De letter en het eerste cijfer geven de kleurtint aan. De middelste twee cijfers geven de verzadiging van de kleur aan, dus hoe fel deze is. Hoe hoger het getal, hoe feller de kleur. Als het getal laag is, is de kleur grijzer en doffer. De laatste twee cijfers geven de helderheid aan. Een hoog cijfer geeft een lichte kleur aan, een laag cijfer een donkere kleur. Neem bijvoorbeeld C6.49.48:

- C6 = kleurtint
- 49 = verzadiging (hoog getal = fel, laag getal = dof)
- 48 = helderheid (hoog getal lichte kleuren, laag getal donkere kleuren)

NCS-kleursysteem

Dit kleursysteem wordt net als RAL wereldwijd veel gebruikt. Het *NCS-kleursysteem* is gebaseerd op zes basiskleuren: wit, zwart, geel, rood, blauw en groen.

Elk kleurnummer begint met vier cijfers en daarna een code van een of twee letters met daartussenin twee cijfers. De eerste twee cijfers van de kleurcode geven de helderheid aan, dus hoe licht of hoe donker de kleur is. Hoe hoger het getal, hoe donkerder de kleur. Het derde en vierde cijfer geven de verzadiging aan. De letter geeft de kleurtint aan. De cijfers tussen de letters geven aan hoeveel procent er van die kleur in zit.

Neem bijvoorbeeld de kleurcode 1060-Y30R:

- 10 = helderheid (laag getal zijn lichte kleuren, hoog getal donkere kleuren)
- 60 = verzadiging
- Y = kleurtint (geel)
- 30R = 30% Rood

INKIJKEXEMPLAAR

Vragen

Lees eerst de tekst goed door. Maak daarna de vragen.

25	Wat geeft de kleurcode aan? _____
26	Wat geeft het eerste cijfer aan van het RAL-kleursysteem? _____
27	Aan een RAL-kleurnummer kun je zien welke kleurtint het is, maar wat kun je niet zien aan dit nummer? _____
28	Welke drie kleurbegrippen worden er beschreven in het ACC-kleursysteem? _____ _____
29	Welke twee cijfers in het ACC-systeem geven de helderheid van de kleur aan? _____
30	Uit welke zes basiskleuren is het NCS-systeem opgebouwd? 1. _____ 4. _____ 2. _____ 5. _____ 3. _____ 6. _____

INKIJKEXEMPLAAR

begrippenlijst hoofdstuk 1

absorberen	een voorwerp neemt alle kleuren op behalve zijn eigen kleur, zodat je alleen de kleur van het voorwerp ziet
ACC-systeem	kleurcodesysteem dat opgebouwd is uit drie kleurbegrippen (kleurtoon, verzadiging en helderheid)
additief mengen	mengen met gekleurd licht
brekingshoek	de hoek waarin kleuren breken in een prisma
CMYK	systeem dat werkt met vier basiskleuren en veel wordt gebruikt in drukkerijen
complementair kleurcontrast	twee kleuren gebruiken die recht tegenover elkaar staan in de kleurencirkel
kleurbeleving	het zien en beleven van een kleur
kleurcode	code die kleuren aanduidt en wordt gebruikt in kleursystemen
kleurcontrast	twee verschillende kleuren naast elkaar die een verschil weergeven
kleur-kleurcontrast	ontstaat door kleuren met een grote zuiverheid (bonte kleuren) tegen elkaar aan te zetten
kleursysteem	kleurcodesysteem dat wordt gebruikt bij het mengen van verf of voor digitale kleurbenamingen
kleurtemperatuur	verschillende soorten lichtbronnen die de kleurtoon kunnen beïnvloeden
kwaliteitscontrast	een zuivere en onzuivere kleurtoon naast elkaar
kwantiteitscontrast	twee kleuren in verschillende hoeveelheden gebruiken, bijv. kleine vierkantjes op een groot gekleurd vlak
licht-donkercontrast	lichte kleur naast een donkere kleur
lichtintensiteit	het lichter en donkerder maken van een kleur, oftewel de helderheid aanpassen
NCS-kleursysteem	kleursysteem dat gebaseerd is op zes basiskleuren (wit, zwart, geel, rood, blauw en groen)
onverzadigde kleuren	kleuren die gemengd zijn met zwart of wit
primaire kleuren	de basiskleuren die je niet kan krijgen door te mengen
prisma	ook wel een optische prisma genoemd. Deze driehoekige, glazen, geslepen vorm wordt gebruikt om het lichtspectrum te kunnen bekijken
RAL-kleursysteem	kleurcodenummersysteem dat vooral voor verf wordt gebruikt

INKIJKEXEMPLAAR

secundaire kleuren	kleuren die je krijgt door primaire kleuren te mengen
simultaan kleurcontrast	de achtergrondkleur zorgt ervoor dat je een kleur anders gaat zien
spectrum	zeven zichtbare kleuren die een mens met het blote oog kan zien
subtractief mengen	mengen met gekleurde stoffen
tertiaire kleuren	kleuren die je krijgt door secundaire kleuren met elkaar of met een primaire kleur te mengen
textuur	samenstelling van een oppervlak
verzadigde kleur	kleuren die niet gemengd zijn met zwart of wit
warm-koudcontrast	twee kleuren tegenover elkaar, één van de warme zijde van de kleurcirkel de andere van de koude zijde van de kleurcirkel

INKIJKEXEMPLAAR

INKIJKEXEMPLAAR